

Sygn. akt II CSKP 31/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący, sprawozdawca)
SSN Władysław Pawlak
SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa A. B. i K. P.
przeciwko K. Ł., (...) Zakładowi Ubezpieczeń spółce akcyjnej w W. i Towarzystwu
Ubezpieczeń "(...)" spółce akcyjnej w W.
o zapłatę i ustalenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 5 marca 2021 r.,
skargi kasacyjnej powodów od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 26 czerwca 2018 r., sygn. akt I ACa 503/17,

**I. odrzuca skargę kasacyjną w części dotyczącej
skapitalizowanych odsetek od kwoty 138.789,86 (sto trzydzieści
osiem tysięcy siedemset osiemdziesiąt dziewięć 86/100) złotych
za okres od 31 października 2011 r. jako element szkody.**

**II. uchyla zaskarżony wyrok częściowo w zakresie
oddalającym apelację powodów (punkt 2.) oraz dotyczącym
oddalenia ich powództw (punkt 1. podpunkt III) i zmienia wyrok
Sądu Okręgowego w S. z dnia 15 marca 2017 r. sygn. akt I C (...)**

w punktach I, II i III w ten sposób, że zasądza ponadto na rzecz każdego z powodów A. B. i K. P.:

1) od pozwanych K. Ł. i (...) Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej w W. odsetki od kwoty 59.860,98 (pięćdziesiąt dziewięć tysięcy osiemset sześćdziesiąt 98/100) złotych za okres od dnia 29 stycznia 2015 r. w odniesieniu do pozwanej K. Ł. do dnia 27 kwietnia 2016 r., zaś w odniesieniu do pozwanego (...) Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej do dnia 17 stycznia 2016 r. z zastrzeżeniem, że spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego;

2) od pozwanych K. Ł. i Towarzystwa Ubezpieczeń "(...)" Spółki Akcyjnej w W. ustawowe odsetki od kwoty 25.654,70 (dwadzieścia pięć tysięcy sześćset pięćdziesiąt cztery 70/100) złotych za okres od dnia 29 stycznia 2015 r. w odniesieniu do pozwanej K. Ł. do dnia 27 kwietnia 2016 r., zaś w odniesieniu do Towarzystwa Ubezpieczeń "(...)" Spółki Akcyjnej w W. do dnia 17 stycznia 2016 r. z zastrzeżeniem, że spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego.

III. oddala skargę kasacyjną w pozostałej części.

IV. zasądza tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego od powoda A. B. na rzecz każdego z pozwanych K. Ł. i Towarzystwa Ubezpieczeń "(...)" Spółki Akcyjnej w W. kwoty po 1.350 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) złotych zaś od powódki K. P. na rzecz każdego z pozwanych K. Ł. i Towarzystwa Ubezpieczeń "(...)" Spółki Akcyjnej w W. kwoty po 1.350 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) złotych.

UZASADNIENIE

Powodowie A. B. i K. P. w pozwie przeciwko K. Ł., (...) Zakładowi S.A. z siedzibą w W. oraz Towarzystwu Ubezpieczeń (...) S.A. z siedzibą w W. wnieśli o zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz każdego z powodów kwoty po 138.789,86 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 31 października 2011 r.

do dnia zapłaty oraz kwoty po 2.700,00 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 sierpnia 2014 r. Ponadto powodowie wnieśli o zasądzenie solidarnie na ich rzecz wraz z A. N., A. B., B. B. oraz K. P. kwoty 8.489 złotych oraz o ustalenie odpowiedzialności pozwanych w przyszłości.

Wyrokiem z dnia 15 marca 2017 r Sąd Okręgowy w S. zasądził od pozwanych na rzecz powoda A. B. i K. P. kwoty po 83 715,68 złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 31 października 2011 r. z zastrzeżeniem, że spełnienie świadczenia przez któregokolwiek z pozwanych zwalnia pozostałych, a ponadto z ograniczeniem odpowiedzialności (...) Zakładu Ubezpieczeń S.A. z siedzibą w W. do 70% zasądzzonego roszczenia oraz z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanego Towarzystwa Ubezpieczeń (...) S.A. z siedzibą w W. do 30% zasądzzonego roszczenia.

W pozostałym zakresie Sąd oddalił powództwo.

Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 8 sierpnia 1996 r. (...) Bank Kredytowy Oddział w D. zawarł z A. spółką z o.o. z siedzibą w M. umowę kredytu, na mocy której bank udzielił spółce kredytu w wysokości 647.000 złotych na zakup maszyn do zbioru i przygotowania pasz niezbędnych przy hodowli bydła mlecznego. W celu zabezpieczenia zwrotu udzielonego kredytu przez kredytobiorcę jak i kredytu obniżonego aneksem z dnia 18 grudnia 1996 r. solidarnego poręczenia udzielili: B. B., A. B., E. N., A. N., K. P., J. P., a także Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w S. (dalej, jako OSM w S.). Ponadto celem zabezpieczenia kredytu ustanowiono przewłaszczenie: maszyn rolniczych będących przedmiotem kredytu oraz jałówek w ilości 155 sztuk.

W dniu 22 listopada 1999 r. Bank (...) S.A. z siedzibą w W. jako następca prawny (...) Banku (...) S.A. - wniósł pozew przeciwko OSM w S. o zapłatę kwoty 849.772,41 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. W uzasadnieniu powództwa Bank podnosił, że kredyt został wypowiedziany, a spółka A. wniosła o otwarcie postępowania układowego, który to układ został otwarty postanowieniem Sądu z dnia 18 czerwca 1999 r. Wyrokiem z dnia 29 września 2000 r., Sąd Okręgowy w Z. zasądził od OSM w S. na rzecz Banku (...) S.A. kwotę 758.673,11 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 22

listopada 1999 r. oraz kosztami procesu w wysokości 49.430,55 złotych, w pozostałym zakresie postępowanie zostało umorzone.

W dniu 26 lutego 2001 r. Bank (...) S.A. zawarł ze (...) Spółdzielnią Mleczarską w S. - następcą prawnym OSM w S. umowę dotyczącą spłaty zadłużenia z tytułu opisanej umowy kredytowej, przy czym wysokość tego zadłużenia została ustalona w oparciu o wyrok wydany przez Sąd Okręgowy w Z. w sprawie sygn. akt: V GC (...) i wynosiła 758.673,11 złotych z dodatkowymi odsetkami ustawowymi od 22 listopada 1999 r. w wysokości 223.548,75 złotych oraz kosztami procesu w wysokości 49.430,55 złotych. Na dzień podpisywania umowy zadłużenie Spółdzielni wobec banku wynosiło łącznie 1.031.652,41 złotych. Bank dodatkowo oświadczył, iż powyższa kwota obejmuje swym zakresem dopłaty udzielone przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w wysokości 228.935,99 złotych oraz odsetki ustawowe od tych dopłat w wysokości 209.081,69 złotych a także dług Gospodarstwa Rolnego B..

W toku postępowania upadłościowego A. sp. z o.o. prowadzonego przez Sąd Rejonowy w S. na wniosek Banku (...) S.A. zostały wyłączone z masy upadłości ruchomości stanowiące zabezpieczenie umowy kredytowej z dnia 8 sierpnia 1996 r.

Na podstawie umowy zawartej dnia 26 lutego 2001 r. z (...) Bankiem (...) (...) Spółdzielnia Mleczarska w S. a dalej jej następcy prawni tj. Rolnicza Spółdzielnia Mleczarska R. w T. oraz Spółdzielnia Mleczarska (...) w G. dokonali spłaty zadłużenia na rzecz Banku w kwocie 993.765,08 złotych oraz kwoty 49.430,55 złotych stanowiącej zwrot kosztów procesu.

W dniu 16 kwietnia 2010 r. w sprawie sygn. akt: I Nc (...) Sąd Rejonowy w C. wydał na żądanie Spółdzielni Mleczarskiej w G. nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, w którym nakazał pozostałym poręczycielom, aby zapłacił powodowi kwoty po 952,38 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 23 grudnia 2008 r. do dnia zapłaty. W stosunku do K. P. i J. P. nakaz zapłaty uprawomocnił się, zaś pozostali pozwani reprezentowani przez adwokata M. Ł. złożyli (każdy z osobna) zarzuty do nakazu zapłaty.

Wyrokiem z dnia 28 grudnia 2010 r. Sąd Rejonowy w C. utrzymał nakaz zapłaty wydany w dniu 16 kwietnia 2010 r., sygn. akt: I Nc (...) w całości w mocy w stosunku do pozwanych. Sąd nie podzielił argumentacji pozwanych przedstawionej w zarzutach od nakazu zapłaty, przy czym wskazał, iż bez znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy jest okoliczność czy roszczenie Spółdzielni związane jest z prowadzeniem przez nią działalności gospodarczej i ulega trzyletniemu, czy też dziesięcioletniemu terminowi przedawnienia, albowiem datą wniesienia pozwu był 29 stycznia 2010 r., zaś trzyletni termin przedawnienia w stosunku do raty objętej pozwem upływałby 30 stycznia 2010 r.

Pismem z dnia 15 marca 2011 r. pozwani A. B., B. B., A. N. i E. N. reprezentowani przez adwokata M. Ł. wnieśli apelację od powyższego wyroku wnosząc o jego zmianę w całości przez uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa wobec każdego z wymienionych pozwanych w całości

Wyrokiem z dnia 16 lutego 2012 r., Sąd Okręgowy w S. oddalił apelację pozwanych.

W dniu 31 października 2011 r. Spółdzielnia Mleczarska (...) w G.. wystąpiła do Sądu Okręgowego w Ł. z pozwem w postępowaniu nakazowym przeciwko poręczycielom. W pozwie strona powodowa domagała się zapłaty kwoty po 138.789.86 złotych od każdego z pozwanych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych, powiększonych o opłatę od pełnomocnictwa.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym w dniu 15 listopada 2011 r. w sprawie I Nc (...) Sąd Okręgowy w Ł. nakazał pozwanym: aby zapłacili powódce kwoty po 138.789.86 złotych każdy wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 31 października 2011 r. do dnia zapłaty, a także kwoty po 1.735 złotych każdy tytułem zwrotu kosztów sądowych oraz solidarnie kwotę 3.617 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego - w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłaty albo w terminie tym wnieśli zarzuty.

Nakaz zapłaty został doręczony A. B. i K. P. w dniu 24 listopada 2011 r. Ich pełnomocnikiem została ustanowiona adwokat K. Ł., która wniosła zarzuty od

nakazu zapłaty. Podniosła w nich między innymi, że nie istnieje wierzytelność Spółdzielni Mleczarskiej (...) w G. albo uległo przedawnieniu roszczenie powodów. Pozwana ustanowiła jako pełnomocnika substytucyjnego M. Ł..

Postanowieniem z dnia 14 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy w Ł. uznał się za niewłaściwy i sprawę przekazał według właściwości do rozpoznania Sadowi Okręgowemu w S., który prowadził ją pod sygnaturą I C (...). Po uzyskaniu częściowego zwolnienia od opłat od zarzutów do nakazu zapłaty adwokat M. Ł. przekazał swojej córce adwokat K. Ł. kwotę 600 złotych odpowiadającej wymaganej opłacie od zarzutów od nakazu zapłaty w celu uiszczenia ich uiszczenia w dniu 9 marca 2012 r. w kasie Sądu Okręgowego w S.. W tym dniu pozwana K. Ł. z uwagi na zły stan zdrowia została przewieziona do szpitala. Ostatecznie opłaty zostały uiszczone po terminie. Z tego względu Sąd Okręgowy w S. postanowieniem z dnia 20 marca 2012 r. odrzucił zarzuty od nakazu zapłaty pozwanych w tym A. B. i K. P.. Postanowieniem z dnia 23 października 2012 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił zażalenie wniesione w imieniu tych pozwanych przez pełnomocnika substytucyjnego M. Ł..

Dopiero pod koniec 2012 r. A. B. i K. P. dowiedzieli się o tym, iż mimo częściowego zwolnienia ich od kosztów sądowych - tj. od opłat od zarzutów od nakazu zapłaty ponad kwotę 100 zł, opłaty te nie zostały uiszczone w terminie, czego konsekwencją było przegranie przez nich sprawy z powództwa spółdzielni.

Nieskuteczne okazały się inne podejmowane w imieniu wszystkich poręczycieli przez adwokata M. Ł. próby wzruszenia postanowienia o odrzuceniu zarzutów od nakazu zapłaty. Postanowieniem z dnia 4 stycznia 2013 r., sygn. akt: I C Sąd Okręgowy w S.: odrzucił wniosek jego wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi na postanowienie referendarza sądowego Sądu Okręgowego w S. z dnia 7 lutego 2012 r., odrzucił skargę tych pozwanych na postanowienie referendarza sądowego Sądu Okręgowego w S. z dnia 7 lutego 2012 r. oraz odrzucił ich wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia opłaty sądowej od zarzutów od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 25 listopada 2011 r. Z kolei postanowieniem z dnia 1 marca 2013 r. ten Sąd odrzucił wniosek tych samych pozwanych o przywrócenie terminu do złożenia

zarzutów od nakazu zapłaty i ponownie odrzucił zarzuty od nakazu zapłaty a postanowieniem z dnia 28 maja 2013 r. Sąd Apelacyjny nie uwzględnił zażalenia na to postanowienie.

Dodatkowo adwokat M. Ł. działający w imieniu wszystkich pozwanych - w tym w imieniu A. B. i K. P. jako pełnomocnik substytucyjny adwokat K. Ł. wniósł skargę o wznowienie postępowania o sygn. akt: I Nc (...) Sądu Okręgowego w Ł.. Postanowieniem z dnia 19 grudnia 2013 r. Sąd Okręgowy w Ł. odrzucił przedmiotową skargę.

Pismem z dnia 11 sierpnia 2014 r. powodowie wezwali pozwaną K. Ł. do zapłaty odszkodowania za nienależyte wykonywanie zobowiązania z tytułu umowy o zastępstwo procesowe w sprawie prowadzonej przez Sąd Okręgowy w Ł. pod sygn. akt: I Nc (...) oraz Sąd Okręgowy w S. pod sygn. akt: I C (...) i dalszych. Dnia 20 września 2014 r. powodowie zgłosili szkodę (...) Towarzystwu Ubezpieczeń S.A. tj. poinformowali ubezpieczyciela pozwanej o zaistnieniu zdarzenia szkodowego za nienależyte wykonywanie zobowiązania z tytułu umowy o zastępstwo procesowe w sprawie prowadzonej przez Sąd Okręgowy w Ł. pod sygn. akt: I Nc (...), Sąd Okręgowy w S. pod sygn. akt: I C (...) i dalszych. Powodowie wezwali ubezpieczyciela do wszczęcia postępowania likwidacyjnego celem ustalenia odpowiedzialności cywilnej oraz wysokości odszkodowania. Pismo powodów wpłynęło do ubezpieczyciela w dniu 29 grudnia 2014 r. Pismem z dnia 27 lutego 2015 r. pozwany - Towarzystwo Ubezpieczeń (...) S.A. - następca prawny (...) Towarzystwo Ubezpieczeń S.A., odmówił powodom wypłaty odszkodowania z uwagi na brak wykazania przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej po stronie pozwanej K. Ł. a w tym akcesoryjnej odpowiedzialności ubezpieczyciela.

W latach 2011-2014 pozwana K. Ł. posiadała ubezpieczenie OC adwokatów. W 2011 r. ubezpieczycielem było (...) Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. zaś od 2012 r. do 2014 r. ubezpieczycielem byli, działający w ramach koasekuracji, (...) ZU S.A. oraz (...) Towarzystwo Ubezpieczeń S.A., a później jego następca prawny Towarzystwo Ubezpieczeń (...) S.A.

Zgodnie z porozumieniem o koasekuracji z dnia 23 kwietnia 2012 r. procentowy podział ryzyka w zakresie ubezpieczenia podstawowego i dodatkowego

zawieranych w ramach umowy grupowego obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej adwokatów w 70 % ponosiło (...) ZU S.A. i w 30% (...) Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. - a później jego następca prawny Towarzystwo Ubezpieczeń (...) S.A.

Zdaniem Sądu Okręgowego, pomiędzy pozwana K. Ł. doszło do nawiązania stosunku zobowiązaniowego tj. umowy w zakresie reprezentacji strony w procesie. Powyższym wnioskom nie sprzeciwia się fakt, iż późniejsze czynności w sprawie wykonywał działający jako substytut pozwanej adwokat M. Ł.. W okresie objętym żądaniem pozwu pozwana jako adwokat objęta była ochroną ubezpieczeniową na podstawie umowy generalnej w sprawie programu ubezpieczeniowego adwokatów z dnia 21 grudnia 2011 r.

Między stronami bezspornym było, iż pozwana K. Ł., ani działający w jej imieniu substytut adwokat M. Ł. nie uścili w terminie opłaty od zarzutów od nakazu zapłaty wydanego w dniu 15 listopada 2011 r. przez Sąd Okręgowy w Ł. w sprawie o sygn. akt I Nc (...), która następnie była prowadzone przez Sąd Okręgowy w S. pod sygn. akt: I C (...), doprowadzając tym samym do uprawomocnienia się tego nakazu zapłaty. Zdaniem Sądu zachowanie pozwanej oraz jej substytutu stanowiło niedopełnienie ciążących na nich obowiązków jako adwokatów. Przy czym nienależyte wykonanie zobowiązania przez pozwaną miało charakter zawiniony.

Oceniając wysokość szkody poniesionej przez powodów i ich twierdzeń, iż Bank uzyskał zaspokojenie z przewłaszczonego, tytułem zabezpieczenia spłaty kredytu udzielonego spółce A., maszyn oraz stada jałówek, Sąd Okręgowy wskazał, że powodowie nie udowodnili aby Bank uzyskał z tego tytułu jakąkolwiek należność zaliczoną na poczet zadłużenia z tytułu umowy kredytu. Niezależnie od tego Sąd pierwszej instancji zwrócił uwagę, iż umowa z Bankiem, na podstawie której Spółdzielnia Mleczarska spłacała zadłużenie w ramach umowy poręczenia kredytu, nie obejmowała całości roszczenia Banku, który zobowiązał się do nienaliczania dalszych odsetek za opóźnienie. Poza tym, zarzuty związane ze sprzedażą przewłaszczonego mienia powinny być przez powoda podnoszone w stosunku do Banku.

Podstawą powództwa Spółdzielni Mleczarskiej (...) w G. przeciwko współporęczycielom był art. 376 § 1 k.c. Dla powstania roszczenia regresowego między dłużnikami solidarnymi nie ma znaczenia, czy jeden z dłużników solidarnych wykonał zobowiązanie dobrowolnie, na podstawie orzeczenia sądowego, czy nawet ugody zawartej z wierzycielem.

Zdaniem Sądu Okręgowego umowa z dnia 26 lutego 2001 r. zawarta pomiędzy Bankiem a (...) Spółdzielnią Mleczarską, w przedmiocie ratalnej spłaty zasądzonej od tej Spółdzielni na rzecz Banku należności, nie stanowiła odnowienia, albowiem nie doszło do zmiany podstawy prawnej zobowiązania.

Jeżeli zaś chodzi o podniesiony w odrzuconych zarzutach od nakazu zapłaty zarzut przedawnienia roszczenia regresowego, to pomiędzy udzielaniem przez Spółdzielnię Mleczarską poręczenia, a prowadzoną przez nią działalnością gospodarczą, w ocenie Sądu pierwszej instancji, nie zachodzi normalny i funkcjonalny związek, który implikowałby tezę, iż udzielenie tego poręczenia nastąpiło w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej, a zatem, według ówczesnych przepisów, roszczenie regresowe podlegało 10 - letniemu terminowi przedawnienia. Początek wymagalności roszczenia regresowego Spółdzielni, wobec współporęczycieli, powstał z chwilą spełnienia świadczenia przez Spółdzielnię i jej poprzedników prawnych w wymiarze przekraczającym ich obowiązek wynikający z poręczenia. Gdyby natomiast przyjąć, że roszczenie regresowe Spółdzielni Mleczarskiej podlegało trzyletniemu terminowi przedawnienia, to przedawnieniem objęta byłaby suma należności uiszczonych do dnia 31 października 2008 r. (trzyletni termin liczony od dnia wniesienia pozwu regresowego, tj. wstecz od 31 października 2011 r.), z wyłączeniem zapłaconej raty za styczeń 2007 r., która była przedmiotem prawomocnie zakończonego postępowania. Uwzględniając część należności, którą Spółdzielnia Mleczarska miała spłacić w ramach umowy poręczenia, przedawnieniu uległyby należności płatne przez nią, bądź jej poprzedników prawnych, na rzecz Banku, w okresie pomiędzy 30 maja 2003 r. a 30 października 2008 r. W tym okresie, po odjęciu rozliczonej już prawomocnym orzeczeniem sądowym raty za styczeń 2007 r., Spółdzielnie Mleczarskie uiściły łącznie 502 294,08 zł, co w przeliczeniu na 6 poręczycieli daje, na każdego z nich, kwoty po 83 715,68 zł. W konsekwencji

pozostałe roszczenie regresowe w zakresie kwoty 342 837,89 zł (wpłaty od 31 października 2008 r.), czyli po 57 139, 64 zł na każdego z 6 współporęczycieli nie uległoby przedawnieniu.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniosły obie strony.

Wyrokiem z dnia 13 czerwca 2018 Sąd Apelacyjny w (...) zmienił zaskarżony wyrok nadając mu treść w ten sposób, że zasądził na rzecz każdego z powodów:

- od pozwanych K. Ł. i (...) Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej w W. kwotę 59.860,98 zł (pięćdziesięciu dziewięciu tysięcy ośmiuset sześćdziesięciu złotych, dziewięćdziesięciu ośmiu groszy) z ustawowymi odsetkami w odniesieniu do pozwanej K. Ł. od dnia 28 kwietnia 2016 roku, zaś w odniesieniu do pozwanego (...) Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej w W. od dnia 18 stycznia 2016 roku, z zastrzeżeniem, że spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego;

- od pozwanych K. Ł. i Towarzystwa Ubezpieczeń (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 25.654,70 zł (dwudziestu pięciu tysięcy sześciuset pięćdziesięciu czterech złotych, siedemdziesięciu groszy) z ustawowymi odsetkami w odniesieniu do pozwanej K. Ł. od dnia 28 kwietnia 2016 roku, zaś w odniesieniu do pozwanego Towarzystwa Ubezpieczeń (...) Spółki Akcyjnej w W. od dnia 18 stycznia 2016 roku, z zastrzeżeniem, że spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego;

- oddalił powództwa w pozostałym zakresie. Sąd Apelacyjny oddalił też apelacje powodów i pozwanych w pozostałym zakresie.

Sąd Apelacyjny uznał, że Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe, a poczynione ustalenia faktyczne (zawarte w wyodrębnionej redakcyjnie części uzasadnienia zaskarżonego wyroku) nie są wadliwe i znajdują odzwierciedlenie w treści przedstawionych w sprawie dowodów. Sąd odwoławczy ustalenia Sądu Okręgowego uczynił częścią uzasadnienia własnego wyroku. Dokonując oceny prawnej powództwa podzielił wywody Sądu Okręgowego odnośnie do podstawy prawnej powództwa w treści art. 471 k.c. w zw. z art. 362 k.c. oraz konkluzji, że w świetle ustalonych faktów zachodziła podstawa do zastosowania wskazanej normy i częściowego uwzględnienia roszczenia. Sąd

Okręgowy prawidłowo ocenił też kwestię zasadności argumentacji dotyczącej przedawnienia roszczeń podnoszonej w sprawie, w której pozwana K. Ł. reprezentowała powodów i nienależycie wykonała umowę. Po dokonaniu tej oceny Sąd w sposób co do zasady nie budzący zastrzeżeń określił granice odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanej.

Zmiana wyroku wynika z odmiennej oceny materialnoprawnej roszczeń dotyczących poniesionych przez powodów kosztów procesu jako elementu szkody, za którą ponosi odpowiedzialność pozwana oraz stwierdzenia braku podstaw do zasądzenia odsetek od daty wskazanej w pozwie.

Sąd Apelacyjny uznał za bezpodstawne żądanie zapłaty w zakresie zasądzonych od powodów na rzecz Spółdzielni Mleczarskiej (...) w G. kosztów postępowania w kwocie 1800 złotych .

W odniesieniu do ubezpieczycieli zobowiązanych in solidum do zapłaty w związku z ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej pozwanej K. Ł., łączną kwotę 85 515, 68 zł podzielił w proporcji 70% i 30%.

W zakresie należnych odsetek Sąd Apelacyjny wobec treści art. 455 k.c. w zw. z art. 471 k.c. przyjął, że roszczenie o naprawienie szkody wynikłej z nienależytego wykonania umowy jest tzw. roszczeniem bezterminowym. Oznacza to, że dłużnik popada w opóźnienie, jeśli nie spełni świadczenia niezwłocznie po wezwaniu go przez wierzyciela. Powodowie, żądając odsetek od dochodzonej kwoty, winni więc wykazać, że wezwali pozwanych do jej zapłaty oraz udowodnić, kiedy wezwanie to zostało doręczone zgodnie z art. 61 k.c. (kiedy doszło do pozwanych w taki sposób, że mogli się z nim zapoznać). Każdy z dłużników zobowiązanych do spełnienia świadczenia bezterminowego z różnych podstaw (jak to jest w przypadku osoby odpowiedzialnej do naprawienia szkody i ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej) popaść może w opóźnienie w innym terminie (w zależności od daty, w której doręczono mu wezwanie). Zgodnie z art. 368 k.c. stosowanym odpowiednio do odpowiedzialności dłużników in solidum zatem należy indywidualizować sytuację prawną każdego z dłużników i zasądzić odsetki wobec każdego od daty, w której popadł on w opóźnienie. W niniejszej sprawie powodowie nie wykazali (ani też nie twierdzili w pozwie), by przed

doręczeniem pozwu wzywali pozwanych do zapłaty należności sprecyzowanej powództwem. Przyjmując więc za uzasadniony pogląd o tym, że skutki materialnoprawne, o których mowa w art. 455 k.c. może wywołać także doręczenie pism procesowych, ustalić należało, że do wezwania do spełnienia świadczenia w rozumieniu tego przepisu, doszło z chwilą doręczenia pozwu.

W świetle materiału procesowego do wysłania odpisu pozwu pod adresem pozwanej K. Ł. doszło w dniu 31 marca 2016 r. Uwzględniając realia obrotu pocztowego przyjąć należało, że pismo to doszło do pozwanej w taki sposób, że mogła się z nim zapoznać w okresie 14 dni od daty nadania. Następnie zaś biorąc pod uwagę czynności organizacyjne związane z koniecznością przygotowania świadczenia przyjąć należało, że świadczenie powinno być spełnione do dnia 27 kwietnia 2016. Stąd uznano, że pozwana popadła w opóźnienie w dniu 28 kwietnia 2016 i od tej daty zasądzono odsetki oddalając w stosunku do tej pozwanej żądanie w pozostałym zakresie.

W stosunku do obu ubezpieczycieli doręczenie pozwu nastąpiło w dniu 18 grudnia 2015. Przyjmując, że zgodnie z art. 817 k.c. (oraz art. 14 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych - tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 473 z późn. zm. - dalej jako ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych w zw. z art. 8a ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o advokaturze (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 1184 z późn. zm.) ubezpieczyciel ma obowiązek spełnić świadczenie w terminie 30 od dnia zawiadomienia go o szkodzie, stwierdzić należało, że obaj ubezpieczyciele popadli w opóźnienie począwszy od dnia 18 stycznia 2016 i od tej daty zasądzono od nich odsetki, oddalając żądania pozwu w pozostałym zakresie.

Powodowie wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego, którą skierowali do oddalenia powództwa i apelacji w stosunku do każdego z nich ponad kwotę 59.860,98 złotych, a także w zakresie odsetek ustawowych za okres od dnia 31 października 2011 r. do dnia 27 kwietnia 2016 r. odnośnie pozwanej K. Ł. i od dnia 31 października 2011 r. do dnia 17 stycznia 2016 r. odnośnie (...) Zakładu Ubezpieczeń S.A. w W. jak również ponad 25.654,70 złotych a także w zakresie odsetek ustawowych za okres od dnia 31 października 2011 r. do dnia 27 kwietnia

2016 r. odnośnie pozwanej K. Ł. i od dnia 31 października 2011 r. do dnia 17 stycznia odnośnie pozwanego Towarzystwa Ubezpieczeń (...) S.A. w W..

W skardze kasacyjnej powodowie zarzucili naruszenie prawa procesowego, tj. art. 382 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. i art. 391 k.p.c. przez nierozpoznanie sprawy w tym przez całkowicie dowolną i arbitralną ocenę zgromadzonego materiału dowodowego, w tym z nakazu zapłaty, z którego wynika, że powód jest obowiązany zapłacić należność główną wraz z odsetkami liczonymi od dnia 31 października 2011 r. do dnia zapłaty; naruszenie prawa materialnego, tj. art. 361 k.c. wskutek błędnego uznania, iż szkodą majątkową powoda nie jest kwota, o którą uległoby zmniejszeniu jego zobowiązanie w związku z uzyskaniem przez Bank zaspokojenia ze sprzedaży przewłaszczonej na zabezpieczenie ruchomości; naruszenie prawa materialnego, tj. art. 359 § 1 k.c., art. 360 k.c., art. 361 § 1 k.c., art. 471 k.c., art. 476 k.c., art. 477 k.c. w zw. z art. 481 k.c. przez uznanie, iż odsetki zasądzone w przegranej z winy pełnomocnika sprawie o regres dochodzony od niego przez Spółdzielnię Mleczarską (...) w G., za okres od dnia 31 października 2011 r., nie stanowią szkody w mieniu powoda, podczas gdy prawidłowe zastosowanie tych przepisów prowadzi do odmiennego wniosku uzasadniającego zasądzenie od pozwanych kwot z analogicznymi odsetkami, które wynikają z nakazu zapłaty; art. 359 § 1, 455, 481, 817 § 1, w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych przez uznanie, iż wezwanie pozwanego adwokata oraz zakładu ubezpieczeń do zapłaty ze wskazaniem podstawy faktycznej żądania (niesłusznie przegranego procesu) nie dawało podstawy do uznania, że pozwani popadli w zwłokę.

Na tych podstawach powodowie wniesli o uchylenie zaskarżonego wyroku i uwzględnienie w całości powództwa ewentualnie o uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sadowi Apelacyjnemu w (...).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przed przystąpieniem do oceny przedmiotowej skargi kasacyjnej niezbędne jest podniesienie, że Sąd Najwyższy dnia 5 lutego 2021 r. w sprawie sygn. akt II CSKP 12/21 rozpoznał podobnie skonstruowaną skargę kasacyjną w analogicznym stanie faktycznym w sprawie z powództwa A. N. - jednego z poręczycieli, którzy

obok powodów udzielili poręczenia kredytu udzielonego spółce A. - skierowanego przeciwko innemu pełnomocnikowi procesowemu, który również nie dopełnił fiskalnego obowiązku związanego z wniesieniem zarzutów od nakazu zapłaty z dnia 15 listopada 2011 r. wydanego przez Sąd Okręgowy w Ł..

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym skargę kasacyjną współporęczycieli A. B. i K. P. podziela w całości argumentację i stanowisko jakie zajął Sąd Najwyższy w wymienionym wyroku z dnia 5 lutego 2021 r. Jedyna rozbieżność wynika z odmiennych ustaleń sądów w zakresie doręczenia skierowanych do pozwanych wezwań do zapłaty.

Ze względu na podobny do sprawy II CSKP 12/21 zakres żądania i zaskarżenia należy przede wszystkim podzielić wniosek, iż skarga kasacyjna w zakresie dotyczącym skapitalizowanych ustawowych odsetek od kwoty 138 789,86 zł za okres od 31 października 2011 r. podlega odrzuceniu jako wniesiona od nieistniejącego orzeczenia (art. 398⁶ § 3 k.p.c.).

Sąd Apelacyjny orzekał o odsetkach od kwoty 138 789,86 zł, ale jako o należności ubocznej, której podstawą było opóźnienie pozwanych w spełnieniu świadczenia głównego, czyli w tym wypadku świadczenia określonego w kwocie 138 789, 86 zł. Powodowie nie zgłosili w pozwie i dalszych pismach procesowych w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji roszczenia o zasądzenie skapitalizowanych odsetek, jako elementu należności głównej w ramach roszczeń odszkodowawczych. Nie zgłosili też tego rodzaju roszczenia w postępowaniu apelacyjnym, aczkolwiek przez wzgląd na zasadę wyrażoną w art. 383 k.p.c., byłoby to nieskuteczne. Sposób redakcji żądania pozwu przez profesjonalnego pełnomocnika powodów w zakresie kwoty 138 789,36 zł, w kontekście także wskazanej w pozwie wartości przedmiotu sporu uzasadnia wniosek, że ustawowe odsetki od tej kwoty były dochodzone jako należność uboczna od roszczenia głównego. Tak bowiem należy ocenić żądanie zasądzenia odsetek od konkretnej daty (31 października 2011 r.) do dnia zapłaty. W świetle art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 321 § 1 k.p.c. sąd nie może z urzędu dokonać kapitalizacji odsetek od należności głównej, ani też określić czasookresu ich naliczania przez przyjęcie określonej daty końcowej, jak również nie jest uprawniony, wbrew żądaniu pozwu,

decydować o charakterze dochodzonych odsetek od należności głównej, tj. czy stanowią należność uboczną (czyli za opóźnienie w spełnieniu świadczenia przez pozwanego dłużnika), czy też stają się kapitałem (jako element odszkodowania, czyli w tym wypadku chodzi o odsetki zasądzone od poszkodowanego w procesie regresowym).

Z powyższego przedstawienia widoczna jest wyraźna różnica pomiędzy roszczeniem odsetkowym z tytułu opóźnienia w spełnieniu świadczenia pozwanego dłużnika, a roszczeniem odsetkowym jako elemencie szkody (kapitału), gdyż w tym ostatnim przypadku chodzi o odsetki z innego procesu, które biegną w stosunku do poszkodowanego z niniejszego procesu.

W uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 21 października 1997 r., III ZP 16/97 (OSNAPiUS 1998, nr 7, poz. 204) wskazano sposób formułowania żądań odsetkowych, a mianowicie powód może żądać: 1) świadczenia głównego z odsetkami określonymi procentowo od świadczenia głównego od konkretnej daty; 2) samych odsetek za zamknięty okres, wyliczonych kwotowo lub niewyliczonych; 3) świadczenia głównego i obok niego odsetek wyliczonych kwotowo za pewien zamknięty okres (świadczenie główne może być wówczas żądane z odsetkami lub bez odsetek, ale nie żąda się odsetek od odsetek wyliczonych kwotowo); 4) świadczenia głównego i obok niego odsetek wyliczonych kwotowo za określony, zamknięty okres (od odsetek wyliczonych kwotowo żąda się odsetek); 5) świadczenia głównego, z którym zostały zsumowane odsetki za określony zamknięty okres wraz z odsetkami od tak powiększonego świadczenia głównego. W dwóch ostatnich przypadkach następuje doliczenie do świadczenia głównego skapitalizowanych odsetek i jeśli zostaną poddane oprocentowaniu przestają być odsetkami, a stają się kapitałem. Wówczas do tak skapitalizowanych odsetek ma zastosowanie reguła wyrażona w art. 21 k.p.c., a nie w art. 20 k.p.c.

Jeśli zatem powodowie zamierzali dochodzić zasądzonych w procesie regresowym odsetek jako elementu szkody (gdyż odsetki te biegły przeciwko nim), to powinni byli dokonać ich kapitalizacji i w żądaniu pozwu wskazać konkretną kwotę (z ewentualnymi odsetkami od tej kwoty z uwzględnieniem zasad

wyrażonych w art. 482 k.c.), względnie wyraźnie oznaczyć czas, za który żądają naliczenia odsetek od kwoty 138 789,86 zł, zaś od tej kwoty mogli zażądać odrębnie ustawowych odsetek, których termin początkowy nie mógł przypaść przed upływem terminu, do którego została dokonana kapitalizacja odsetek (albo przed upływem wyraźnie oznaczonego terminu końcowego naliczania odsetek), przy czym także i w tym ostatnim przypadku kwotę odsetek za wskazany czasookres, powinien być wliczyć do wartości przedmiotu sprawy (art. 21 k.p.c.), gdyż stanowiąc element szkody, byłaby składnikiem kapitału.

Wobec tego, że powodowie żądali zasądzenia ustawowych odsetek od kwoty 138 789,86 zł od konkretnej daty, ale do dnia zapłaty, Sąd Apelacyjny miał podstawy do przyjęcia, że odsetki te są dochodzone jako roszczenie uboczne od należności głównej. Zobowiązanie odszkodowawcze ma charakter bezterminowy w znaczeniu, o którym stanowi art. 455 k.c., a zatem dla powstania terminu spełnienia świadczenia z tego tytułu, mającego również znaczenie dla ustalenia daty początkowej naliczania odsetek za opóźnienie, konieczne jest wezwanie dłużnika do zapłaty. Dlatego w przeciwieństwie do odsetek jako należności ubocznej (tj. za opóźnienie dłużnika w spełnieniu świadczenia), które to odsetki biegą od konkretnej daty do dnia zapłaty, odsetki jako element kapitału (w niniejszej sprawie szkody kontraktowej) biegą od konkretnej daty do dnia powstania stanu wymagalności (a nie do dnia zapłaty), czyli do dnia wezwania dłużnika do ich zapłaty i od tej daty dopiero może być rozważane zagadnienie odsetek jako należności ubocznej w związku z opóźnieniem dłużnika w spełnieniu jego świadczenia odszkodowawczego.

Należy też zwrócić uwagę, że sposoby konstrukcji procesowej roszczeń odszkodowawczych w sprawach, w których zasądzone od danego podmiotu ustawowe odsetki stanowią element szkody, za którą inne podmioty ponoszą odpowiedzialność, zostały już wyjaśnione na gruncie spraw dotyczących odpowiedzialności członków zarządu spółki z o.o. na podstawie art. 299 k.s.h. - poprzednio art. 298 k.h. Sąd Najwyższy wskazał, iż dochodzone odsetki jako odszkodowanie powinny być zsumowane i wyrażone kwotowo (por. uzasadnienia wyroków Sądu Najwyższego z dnia 16 października 1998 r., III CKN 650/97, OSNC 1999, nr 3, poz. 64, z dnia 21 lutego 2002 r., IV CKN 793/00, OSNC 2003,

nr 2, poz. 22, z dnia 21 maja 2004 r., III CK 55/03, niepubl., z dnia 22 czerwca 2005 r., III CK 678/04, nie publ.). W przeciwnym razie orzekanie o odsetkach jako składniku szkody (kapitału) stanowiłoby naruszenie art. 321 k.p.c. (zob. uzasadnienie powołanego wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2002 r., IV CKN 793/00).

Wobec braku żądania pozwu w przedmiocie zasądzonych w sprawie regresowej odsetek jako komponentu szkody kontraktowej (kapitału), nie mogły odnieść zamierzonego skutku prawnego zarzuty naruszenia art. 382 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. i art. 391 k.p.c. oraz zarzuty naruszenia art. 359 § 1 k.c., art. 361 § 1 k.c., art. 471 k.c. i art. 481 k.c.

Z zaakceptowanych przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji wynika, że powodowie wykazali jedynie wyłączenie z masy upadłości A. spółki z o.o. ruchomości przewłaszczonej przez bank tytułem zabezpieczenia kredytu. Sąd Okręgowy podniósł też, że powodowie jednak nie wykazali, aby Bank (...) S.A. uzyskał z tego tytułu należność, która powinna być zaliczona na poczet zadłużenia objętego porozumieniem zawartym dnia 26 lutego 2001 r. ze (...) Spółdzielnią Mleczarską w S., zwłaszcza że wskazana umowa nie obejmowała całości roszczenia Banku. Oznacza to, że nawet jeżeli Bank w rzeczywistości uzyskał jakiegokolwiek kwoty z tytułu sprzedaży przewłaszczonej rzeczy, to mógł je zaliczyć na poczet zadłużenia z tytułu umowy kredytu nie objętego porozumieniem zawartym ze Spółdzielnią.

Z kolei według Sądu Apelacyjnego w przypadku rozliczeń między osobami poręczającymi ten sam dług, zakres roszczenia regresowego wyznacza zgodnie z art. 376 k.c. wartość roszczenia zaspokojonego przez poręczyciela, przy czym wartość zobowiązania spółdzielni wobec banku została określona wiążąco dla tych podmiotów w wyroku Sądu Okręgowego w Z. z dnia 29 września 2000 r.

W świetle tych okoliczności bezzasadny jest zarzut naruszenia art. 361 k.c. oparty jedynie na twierdzeniu, że z treści zarzutów od nakazu zapłaty z dnia 15 listopada 2011 r., wynikało wprost, iż powództwo było bezprzedmiotowe, albowiem Bank dokonał przewłaszczenia ruchomości na zabezpieczenie kredytu.

Skarga kasacyjna zasługiwała natomiast na częściowe uwzględnienie w odniesieniu do roszczenia odsetkowego, jako należności ubocznej (opóźnienie pozwanych w spełnieniu świadczenia odszkodowawczego) a wiąże się to z zarzucanym w skardze kasacyjnej naruszeniem art. 359 § 1, 455, 481, 817 § 1 k.c. oraz art. 14 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. W zaskarżonym wyroku Sąd Apelacyjny jako datę początkową naliczania ustawowych wobec ubezpieczycieli wskazał dzień 18 stycznia 2016 r. przy uwzględnieniu, iż odpis pozwu został doręczony tym pozwany w dniu 18 grudnia 2015 r.

Jak słusznie wywiódł Sąd Apelacyjny, wobec treści art. 455 k.c. w zw. z art. 471 k.c. przyjąć należy, że roszczenie o naprawienie szkody wynikłej z nienależytego wykonania umowy jest tzw. roszczeniem bezterminowym. Oznacza to, że dłużnik popada w opóźnienie, jeśli nie spełni świadczenia niezwłocznie po wezwaniu go przez wierzyciela. Powodowie, żądając odsetek od dochodzonej kwoty, winni więc wykazać, że wezwali pozwanych do jej zapłaty oraz udowodnić, kiedy wezwanie to zostało doręczone zgodnie z art. 61 k.c., czyli kiedy doszło do pozwanych w taki sposób, że mogli się z nim zapoznać. Każdy z dłużników zobowiązanych do spełnienia świadczenia bezterminowego z różnych podstaw (jak to jest w przypadku osoby odpowiedzialnej do naprawienia szkody i ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej) popaść może w opóźnienie w innym terminie (w zależności od daty, w której doręczono mu wezwanie). Zgodnie z art. 368 k.c. stosowanym odpowiednio do odpowiedzialności dłużników in solidum należy indywidualizować sytuację prawną każdego z dłużników i zasądzić odsetki wobec każdego od daty, w której popadł on w opóźnienie.

W związku z tymi wyjaśnieniami należy uznać, iż przyjęta przez Sąd Apelacyjny początkowa data, od kiedy pozwani ubezpieczyciele popadli w stan opóźnienia była nieprawidłowa. Sąd Apelacyjny akceptując ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej powinien również uwzględnić, iż powodowie dokonali zgłoszenia szkody (...) Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. w piśmie z dnia 20 września 2014 r. W przeciwieństwie do sprawy II CSKP 12/21 w przedmiotowej sprawie z wiążących także Sąd Najwyższy ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że zawiadomienie powodów o szkodzie wpłynęło do ubezpieczyciela w dniu 29 grudnia 2014 r. Mając zatem na względzie datę doręczenia tego pisma oraz

zasadniczy ustawowy trzydziestodniowy termin na spełnienie świadczenia, przewidziany w art. 817 § 1 k.c. i art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych ustawowe odsetki należało zasądzić za okres wcześniejszy tj. od dnia 29 stycznia 2015 r., przy czym od 1 stycznia 2016 r. przybierają one postać odsetek ustawowych za opóźnienie (art. 481 § 1 k.c.). Pozwani ubezpieczyciele nie wykazali, by istniały obiektywne przyczyny, w świetle których, nie było możliwe, przy dołożeniu należytej staranności, ustalenie w tym terminie wysokości szkody w kwocie zasądzonej od pozwanej w niniejszym procesie (art. 14 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych).

Również w odniesieniu do pozwanej K. Ł. zasądzenie odsetek ustawowych dopiero od dnia 28 kwietnia 2016 r., przy uwzględnieniu doręczenia jej odpisu pozwu w dniu 31 marca 2016 r., nie było prawidłowe. Sąd drugiej instancji, nie uwzględnił bowiem, wbrew poczynionym w pierwszej instancji ustaleniom, pisma powodów z dnia 11 sierpnia 2014 r., w którym wezwali K. Ł. do zapłaty odszkodowania za nienależyte wykonanie zobowiązania z tytułu umowy o zastępstwo procesowe. Treść pisma wskazywała, że powodowie domagają się od pozwanej odszkodowania z powodu doprowadzenia do odrzucenia zarzutów. Brak precyzyjnego oznaczenia wysokości szkody, propozycja polubownego zakończenia sporu, nie może to skutkować uznaniem tego pisma jako niebędącego skutecznym wezwaniem do zapłaty odszkodowania.

W sprawie II CSKP 12/21 rozważając konsekwencje podobnego pisma z dnia 11 sierpnia 2014 r., w którym powodowie ponadto zwracali się do pozwanej o przedstawienie propozycji ugodowej bez określenia terminu, w ciągu którego powinna udzielić odpowiedzi, Sąd Najwyższy uznał, że niezwłoczność w znaczeniu użytym w art. 455 k.c. nie może sprowadzać się do kilku dni, ale z drugiej strony nie może być też nadmiernie rozciągnięta w czasie. W efekcie Sąd Najwyższy uznał, iż termin spełnienia świadczenia przez pozwaną nie może przypaść później niż przyjęty termin spełnienia świadczenia przez pozwanych ubezpieczycieli.

Sąd Najwyższy podziela te ocenę także na gruncie podobnych okoliczności faktycznych występujących w przedmiotowej sprawie. Oznacza to, że zgodnie z art. 481 § 1 k.c. odsetki od przysługującego powodom odszkodowania ze strony

pozwaney K. Ł. należą się również od dnia 29 stycznia 2015 r. a nie jak przyjął Sąd Apelacyjny od dnia 28 kwietnia 2016 r., przy czym od dnia 1 stycznia 2016 r. przybierają one postać odsetek za opóźnienie.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁶ uchylił i zmienił zaskarżony wyrok jak w punkcie II (drugim) wyroku oraz w punkcie III (trzecim) na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. oddalił dalej idącą skargę kasacyjną powodów.

O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnął na podstawie art. 98 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c., mając na uwadze okoliczność, że pozwani ubezpieczyciele ulegli w nieznacznym stopniu, w kontekście wysokości zasądzonych odsetek i wartości przedmiotu zaskarżenia w stosunku do tego pozwanego oraz przyczyn częściowego odrzucenia skargi kasacyjnej.

ke